

A jövend? civilizációról (John Buchan; 1940)

2014 november 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

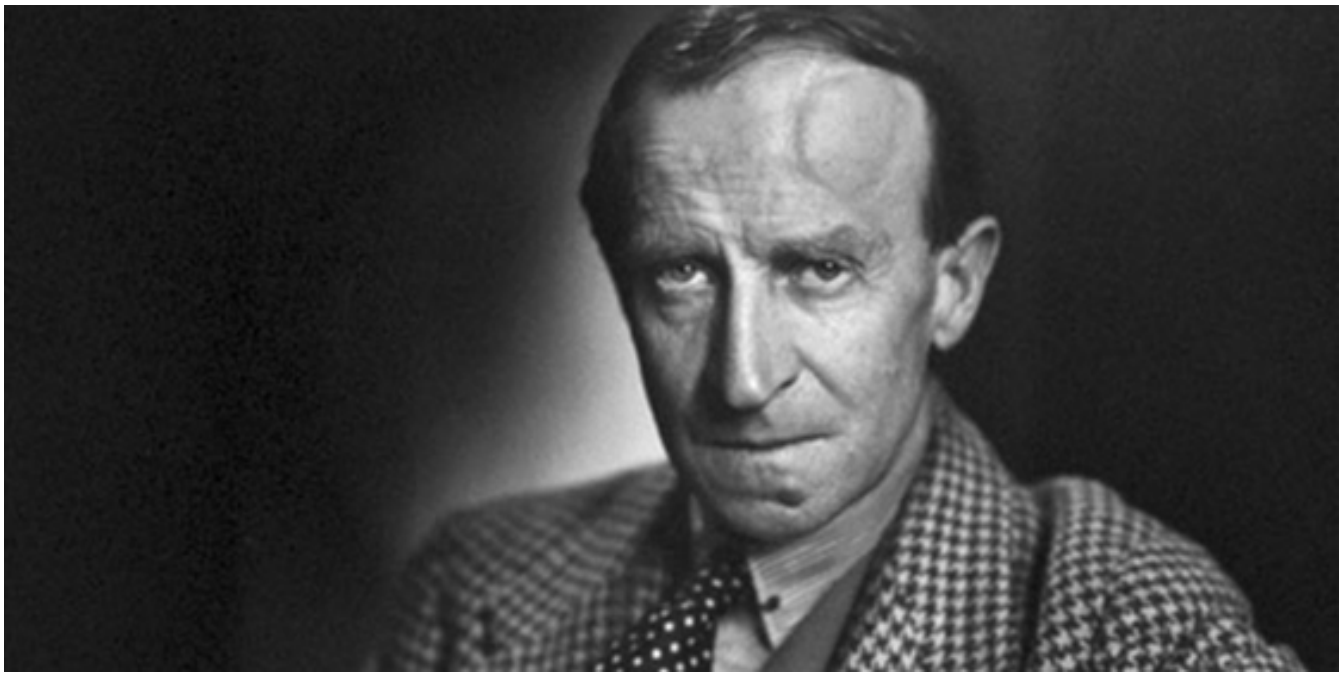
Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

Még

Mérték

Részlet John Buchan (1875-1940) skót történész, író, Kanada f?kormányzójának emlékiratából (részben idézi: Az Egyesült Államok 20. századi története; John Lukacs).

Vajon a technológia diadala tökéletesebbé teszi-e a civilizációt? Nem olyan jövend?t szabadít-e ránk, amelyben megfosztatunk a civilizáltságtól, és kivész életünkb?l minden nemesebb érték? Lidérces álmaimban ilyen világot látok. Úgy t?nik nekem ? és ez nem teljes lehetetlenség ?, hogy az emberiség olyan helyzetbe kerül, mint a jó árvaház lakói: gondoskodnak számára mindenr?l. Az új találmányok, a szállítás, a közlekedés tökéletesítése valósággal összezsúfolta az emberiséget. A földkerekségnek nem marad egyetlen olyan sarka sem, amelyet alaposan ki ne kutattak és használatba ne vettek volna, s nem lesz több földrajzi rejtély, amely lángra gyújthatná a képzeletet.

Széles országutak és rajtuk autókaravánok visznek a legtávolabbi vidékekre, és a fejünk fölött óriási repül?gépek szántják az eget, szállítják a hétvégi kirándulókat Afrika, Ázsia vadonjaiba. Mindenütt panziók, luxushotelek, az utak mentén sátortáborok és benzintölt? állomások. Az egyenlít?i és polinéziai egykori vad törzseket turisták keresik föl, hogy megcsodálják ?ket, csecsebecséket, emléktárgyakat vásároljanak t?lük. A glóbuszt üdül?városkák hálózzák be, ahová az emberek elmenekülhetnek lakhelyükr?l, megszabadulva a zord éghajlat megpróbáltatásaitól, és az örök tavasz jótéteményeiben lubickolhatnak.

Ebben a világban mindenki pihenésre lel. És mindenkit nyughatatlanság gyötör, a létr?l lemállanak a lelki fegyelem kötelékei. Gy?zedelmeskedik a politika mechanikus bölcselete, és mindenkinek jut egy-egy takaros hely az államgépezetben. Mindenkinek meglesz a kényelme, de mivelhogy senkivel szemben nem támasztanak olyan igényt, amely miatt meg kellene er?ltetnie értelmét, mindenki az enyhe elhülyültség állapotába kerül. A sekélyes elmékben bágyatag unalom és leküzdhetetlen kiegyensúlyozatlanság ver tanyát. Az élet nem áll másból, mint az élvezetek, a szórakozás hajszolásából. Az élveteg életmód, amelyet mostanság csak kevesen engedhetnek meg maguknak, a társadalom túlnyomó többségének megszokott létformájává válik.

Valamin? szellemi élet nyomai megmaradnak, de a politikai viták kioltják egymást, és a világból kivész a politikai eszmék versengésének stimuláló ereje, ami spirituális töltést adna neki. A tudósok és gondolkodók továbbra is szövögetik elméleteiket a világegyetemr?l. A m?vészet és az irodalom klikkek kezébe kerül. Lesz vallási élet is, mely kényelmes templomépületekben zajlik majd, áradó muzsika kíséretében. Lázas, nyüzsg? világ lesz ez, kielégült és mégis elégedetlen, a rohamosan zajló élet felszíne alatt kih?lt, dermedt szívekkel. Az emberi természet humusza, amely a sötét korszakokban parlagon hevert, immár felszántatik.

Az ember eljut bárhova, és sehol nem tud igazán élni; tud mindent és nem ért semmit.

Az élet örök rohanásában a lélek nem leli meg nyugalmát. A jazzdobok harsány hangorkánjában és szédít? ritmusában ugyan ki figyelmezne a próféták, filozófusok és poéták csendes szavára? Abban a világban, amelyet az emberi személyiség diadalának nyilvánítanak, valójában megölik a személyiséget. A vigécek e paradicsomában, a keresztül-kasul racionalizált és minden anyagi kényelemmel ellátott életben az, ami halhatatlan az emberben, nem leli a helyét. Egy új Hiúság vására diadalmaskodik, és a városi tanácsban Nagyszájú úr lesz a hangadó.

A civilizáció lényege, hogy az ember dacol a személytelen univerzummal. S mit sem számít, hogy egy mechanizált világegyetem az ? keze munkája, ha önmagát dönti rabigába általa. Nem el?ször történik a történelemben, hogy az ember teremtette bálványok kerekednek az ember fölé, és uralkodnak fölötte.

Ez egy olyan rémálom, ami megrémiszthet minket; és néha úgy is gondoltam, hogy ez nem rémálom, hanem néhány körülöttünk létez? er?s folyamat logikus betet?zése. Nem a sötét korok visszatérését?l féltem, hanem attól, hogy egy rikító korszak jön el, amiben az életet neonfényben éljük és a lélek nem tud elvonulni a magányába.

De valami történt. A fény?z? materializmus által elkábított civilizációt durva kihívások érték. A szabad emberek felé kihívást intéztek a szolgák. A csatornák mérget izzadtak magukból, ami úgy t?nik, megfert?zi a világot... Az európai hagyományt ázsiai lázadással támadják, történelmi kíséretükkel, janicsárokkal és asszaszinokkal.

Évszázadokig élveztünk bizonyos áldásokat: a stabil törvényt, amely el?tt a szegény és a gazdag egyenl? volt; a törvényen belüli szabadságot, melyben mindenki azt tehette, amit akart; azt írhatta, amit akart; azt mondhatta, amit akart; egy olyan kormányrendszerrel, ami a legfels?bb hatalmat az egyszer? embernek adta. Türelemben, racionális kompromisszumok mentén és szabadon kifejezett véleményekkel éltünk, és jól éltünk így. De eljutottunk addig, hogy maguktól értet?d?nek találtuk ezeket az áldásokat, mint a belélegzett leveg?t. Elvesztették szemünkben a ragyogást, mert túl ismer?snek találtuk már ?ket. S?t, már az számított gondolkodó embernek, aki kritizálta és megvetette ?ket. Meghasonlott fiatalemberek szereztek maguknak olcsó hírnevet azzal, hogy a liberális szellemet gúnyolták a politikában, és megkérd?jelezték a szabad vita, a türelem és a kompromisszum értékeit.

Ma azt látjuk, hogy ezeket az elveket alapjaiban támadják ? nem csak egy maroknyi karosszék-elmélked?, hanem nagy hadseregekkel támogatott nagyhatalmak. Hirtelen felfedeztük, hogy amiket életünk tartós feltételeinek hittünk, azokat a pusztulás veszélyezteti. Ma, úgy gondolom, úgy értékeljük a szabadságot, ahogy még soha nem értékeltük korábban. Ahogy egy ember sem nem értékeli annyira az otthonát addig, amíg el nem kell hagynia azt, úgy értékeljük most a veszélybe került, felbecsülhetetlen áldásainkat. Felráztak minket az önelégültségünkb?l és nagy veszedelemre figyelmeztettek minket ? és ez a figyelmeztetés a mi megváltásunk.

Írta: rajcsányi.gellért (ergé)

http://mandiner.blog.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló